

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Figyelmeztetés.

A „K. Közlöny” szerkesztőség, szállását a szénutczában, Sik óház, 36 szám. tette át.

Előfizetheti Kolozsvárt Stein János úr középüctei könyvkereskedésében, valamint a szerkesztőségénél; vidékről minden postahivatalnál. Előfizetési díj félre 6 pf. évenként 3 pf.

Hirdetések 10 p. kr. beiktatási bélyeg díj, s minden négyhasábos egy sor után 4 p. kr.-nak Stein középüctei kereskedésbe beküldése mellett kiadtnak.

Közlemény az erdélyi muzeum-egyleti ajánlatok iránt. *)

XXXIV.

1362. Id. gr. Teleki Domokos könyvgyűjteményéből azon munkákat, melyeknek eddigi ajánlatok folytán az egylet még birtokában nem volna s halála utánra Erdély történelmére vonatkozó kéziratyűjteményét és	5000 pf.
1363. Ifj. gr. Bethlen József	1000 „
1364. Tisza László ur	500 „
és egy pár egyiptomi kőszáli kecskeszarvat.	
1365. Gr. Klebelsberg Vilmos	500 „
1366. Kazinczy Gábor ur	100 „
1367. Lónyai Sarolta	100 „
1368. Lónyai Anna	100 „
1369. Wladár Ervin	100 „
1370. Borbély Paulina	100 „
1371. Agoston István ur	100 „
1372. Földváry Károly ur	100 „
1373. Földváry Sándor ur	100 „
1374. Szállek György ur	400 „
2375. Rácz József es. kir. kerületi főnök ur	
egy rendes részvényt.	5 „
1376. Gyulai Pál ur egy rendes részv.	5 „
1377. Benedek József ur egy r. r.	5 „
1378. Pompéry János ur egy r. r.	5 „
1379. Kiss András ur egyszer mindenkorra	10 „
1380. Szőnyi Pál ur egy sz. mind.	10 „
1381. Gönczi Pál ur „Vezérkönyv a növénytan tanítására” című munkát és egy sz. mind.	5 „
1382. Lampel Róbert ur pesti könyvtáros minden nála megjelent munkából egy példányt és egy sz. mindenkora	5 „
1383. Nádasdy Lajos ur egyszer mind	5 „
1384. Vámosy Mihály ur egy sz. mind.	2 „
1385. Békésy Márk három r. r. évenként	15 „
1386. Topler József ur egy r. r.	5 „
1387. Némethi Károly ur egy sz. mind.	— 30. kr.
1388. Simonfy János ur egy sz. mind.	2 „
1389. Dobokai Ferenc ur egy sz. mind	2 „
1390. Virág Gergely ur 3 dr. ezüst érmet s egyszer mindenkorra	1 „
1391. Filep Sándor ur egy sz. m.	2 „
1392. Horváthi József ur évenként	2 „
1393. Marinka Ignác ur egy sz. m	5 „
1394. Vas Károly ur évenként tízévig	1 „
1395. Bálint László ur évenként tízévig	1 „
1396. Bitai Péter ur évenként tízévig	1 „
1397. Gazner János ur év. tízévig	1 „
1398. Szentpéteri Péter ur év. tízévig	1 „

*) E lap 65 sz.-ban a muzeumi közlemény 1322. tételszáma alatt gr. Teleky Lajosné helyett hibásan volt gr. Bethlen Lajosné szedve.

1399. Négy tordai polgár egy sz. mind.	1 50. kr.
1400. Ifj. Bölöni József egy sz. m.	— 30. „
1401. Ambrus Márton egy sz. u.	— 30. „

(Folytatása következik.)

MUZEUM-EGYLET GYÜLÉSE.

Gróf Mikó Imre ő nagyméltósága, jelen hó majusa 3-án a Muzeum-egylet legelső gyűlését következő elnöki beszéddel méltóztatott megnyitni:

TISZTELT GYÜLEKEZET!

„Ha nekem önökről azt kellene feltennem, hogy a muzeum-ügy eddigi menetével nem ismeretek, — melyet a sajtó éppen egy év óta kísér figyelemmel — mondhatlanul fájna lelkemnek: mert ez azt tanúsítá, hogy mi még most sem bírjuk tisztán felfogni jövődönket, s a helyett, hogy ennek — kötelességünk szerint — tájékozott nemzeti öntudattal bírva, férfias elszántsággal munkálkodva, és remélve mennék elébe: azt még most is bizonytalanul tapogatódzva, csüggedve, sorsunkat a véletlenre bízva akarjuk bevárni; tanúsítá közlebből azt, hogy mi a fennforgó ügy fontosságát, úgy a mint kell, nem értjük.

Ámde én emelkedett szívvvel és homlokkal mondom, hogy ez utolsó nem áll; sőt éppen ellenkezőt mutat azon rendkívüli lelkesedés és áldozatkészség, melylyel a muzeum-ügyet Erdély lakossága, kivált pedig az anyagilag oly igen megrongált magyarság felfogta, mint egy test és lélek állván fel csaknem az összes nemzet, s mondván ki magasztos elhatározással: Állítsunk Erdélyben is egy köztemplomot a tudománynak, gyűljanak meg közöttünk is újoltár-tüzei az ismereteknek, legyen nekünk is Muzeum-egyletünk! Nem hiszem, hogy ennél szebb tett a haza miveltiségi történetébe bejegyezve volna; sőt nem hiszem azt is, hogy ekkora áldozatot, pusztán erkölcsi kamatok fejében, Európa bármely ekkora néptöredéke is hozott volna! S mekkorává lesz ez, én Istenem! ha meggondoljuk ez országnak, s különösen az ezen ügyre legnagyobb mértékben befolyt magyarságnak képzelhetlenül pára szegény voltát, és azt, hogy ez áldozatkészség a teljes szabadakarat önkéntes elhatározása folytán, egyedül az ügy szeretetéből, alig egynehány buzditó szó következésében állott elő. Megilletődik szívem ennek látásán, tisztelettel hajlok meg e tudomány- és hazaszeretet előtt, s jövődöd iránti reményeim megerősödnek, édes hazám!

Ismerem én amaz ellenvetést: hogy még messze a cél; de ez semmit nem von le a tett nagyszerűségéből, erkölcsi becsén nem ejt legkisebb csorbát is. Ismerem ama gúnyos szólásformát is: igérni könnyű; de az ígértet nem maga az adás; azonban én bizva hazámiai lovasias érzelmében, erősen hiszem, hogy itt, hol a fennforgó intézet kezdeményezői és pártolói között, a nyílvanosság színe előtt szent frigy lön kötve, s arra a haza nemtörődő peccsége és áldása is adva: kiki ura leend szavának.

Az eddig történeteket tehát, mint köztudomáson levőket, úgy tekinthetjük: azokon méltán örövendhetünk, azokra minden önámítás és csaképzetek nélkül kevés lehet a kis Erdély. Már most a jövődöre kell feszíteni egész figyelmünket, a tudva lévő adatok és előttünk álló tények utmutatása nyomán bé kell a lehetőségig annak titkaiba pillantanunk, s úgy intézkednünk, hogy a minék ma és ezen-tul kell tétetni és történni, úgy tétessék és történnék, a mint egyfelől a közjó, a cél s az áldozatokhoz kötött jogos kívánatok és feltételek igénylik, másfelől a mint ezt, a sem nem mellőzhető, sem nem változtatható körülmények, valamint a m. kormány nyilván kifejezett — s a ezéllal ellentétben nem álló — nézetei is hozzák magokkal. A feladat az, hogy a közóhajtsákok a kormányi nézetekkel egyeztessenek, s e szerint a kitűzött cél elérése: hogy Erdélynek egy valódi tudományos kincstára, muzeuma legyen, tőlünk jövő okok miatt meg ne gátoltassék.

És éppen ez a mai napnak, ez a gyülekezethez feladata; miről egyszersmind eddigi eljárásom felőli számadásul is, nézeteimet egész nyíltsággal elmondani szükségem látom.

Engem a fennforgó kérdésnél a következő nagy és döntő fontosságú érdekek vezettek eddig, uralkodnak szívemen és fejemen ma, és vezetni fognak parányi hatáskörömben mindvégig.

Legelső az, hogy Erdély összes népei s köztök a magyarság szellemi érdekei a Kolozsvárt létező muzeumban egy új erős támaszt és kezességet nyerjenek; mivelődésüknek egy központosított s lehetőleg gazdag tudományos intézet legyen elmélytője és tartós alapja, mely világot gyújtson a hazai intézetek sötét tömkelegében, hasznos munkásságot ébresztszen a tudományosság parlag mezején, felvillanyozza s folytonos cselekvőségben tartsa a jóra és szépre vágó elméket, életet tiszta vért készítsen e kis haza ájúlodozó szellemi életének szíve körében. Ez — felfogásom szerint — a mi értelmi és közmivelt-

EPERFA-NEVELÉS ÉS SELYEMTERMELÉS.

(Folytatás.)

1. Minden selyemtenyésztésre alkalmas vidéki megyében és városban, selyemtenyésztési felügyelők és gyakornokok állítottak fel.
 2. Minden megyében kertészek fogadtattak, az eperfa-ültetvények nagyságához képest.
 3. Bővebb felügyelésre ez érdemben, a hatósági tisztviselők is megbízattak, kiknek kötelességökké tételt, ez iparág fejlődését mindenképp elősegíteni.
 4. A felügyelők kötelessége volt, kiosztani a selyembogár-tojást, és beváltani a selyemgubókat, fontonként 10—35 s 40 krnyi osztályozás szerint.
 5. A selyem-gomboltó eszközök felállításai költsége, valamint a selyemgubók beváltása, a házi pénztárakból előlegeztetett.
 6. A legomboltott s eképp beváltott selyem, a megyei házi-pénztár javára volt eladandó.
- Beváltó s gomboltó állomások pedig, következő helyek voltak: Zágráb, Apathin, Belovár, Bodvin, Körös, Eszék, Kostainicza, Mitrovicz, Új Gradiska, Ujvidék, Palánka, Petrinia, Pozsega, Sz. György, Szekszárd, Varasd, Verőce, Vinkovce, Vukovár, Temesvár, Lugos, Versecz, Nagy-Kikinda, továbbá a ráczkevei s ó-budai kerületben még Sollenghi idejében állított gomboltó intézet és beváltó állomás Ráczkevényben, mely a termelt selyemgubókat a szomszéd megyékből is beszédve, a legomboltott selymet, további feldolgozás végett, Eszékre szálltá. Miután azonban Mazzuccatto Agostonnak előnyös gomboltó rendszere megismertetett, Ó-Budán e rendszerre, a kormány költségén, egy 40 kazánnal ellátott gomboltó intézet állított.
- Eddig elszámolt helyeken, a beváltás mindenütt költségesen eszközöltetett, a mennyiben pedig a selyemtenyésztés, az ország egyéb részeiben is elterjedni kezdett, az egyenesen a magán ipar érdeme volt, mert kormányi beváltás, említett helyeken kívül, egyébként nem történt.
- Hivatalos kimutatások szerint 1784-ben 100,699 font selyemgubó termeltetett; 1785-ben 77, 339 font; 1786-ban pe-

dig 62,233 font, mely kimutatás azonban, az utóbbi két évről kétségkívül hiányos volt, mert némely megyék részéről, melyekről bizonyosan tudott, hogy selymet tenyésztének, éppen semmire mutattak ki.

A selyemtenyésztés ez időben Slávonía, Horvátország s a temesvári kerületen kívül, még következő vármegyékben divatozott, u. m. Zala, Baranya, Tolna, Somogy, Veszprém, Fehérvár, Vas, Győr, Esztergom, Pozsony, Honf, Nógrád, Pest, Bács, Heves, Bihar, Békés és Arad megyében s a tapasztalt bebizonyítá, miszerint az elszámolt megyék a selyemtermelésre igen alkalmasak. Azon megyék pedig, melyek a selyemtermelés kötelessége alól fel valának mentve, ezek voltak: Arva, Turóc, Trencsény, Mármaros, Beregh, Ugocsa, Sáros, Szepes, Torna, Ung, Gömör és Szathmár.

Ugyan ekkor az ország a selyemtenyésztés érdekében, következő tíz kerületre volt felosztva: 1. Nyitra, 2. Győr, 3. Beszterce, 4. Kassa, 5. Munkács, 6. Nagyvárad, 7. Pest, 8. Pécs, 9. Temesvár, 10. Zágráb. Etiz kerületnek vagy is az egész országnak 52 selyem-felügyelője, 16 gyakornoka és 25 kertésze volt. A felügyelők fizetése tön 40904, a gyakornokoké 1470, a kertészeké végül 1001 forintot. Került tehát ez időben az egész selyemtenyésztési személyzet évenként 6565 pftra.

Miőn azonban ez iparág oly kitűnő haladásnak indult, 1786 után pár évig, az igen mostoha időjárás, később pedig (1788) a kitűnő török háború, azt igen megcsökkentette, ki-vált a háború színhelyévé lett Slavoniában.

A háború bevégezte után ismét szorgalommal kezelteték a selyemtermelés, de némely vidéken, például a Bánság, katonai határszéleken, sokáig nem oly kiterjedésben, minőben ezelőtt és minőt az előzmények által kész lett kedvezőbb körülmények kívántak volna.

Slavoniában mégis, továbbá Arad, Csanád, Békés, Bihar, Baranya és Zala megyék némely helyein, szép eredményt mutatott fel a selyemtermelés. Arad például 1794-ben 14,647 font gubót termeltetett; Slavoniában 1792-től kezdve 1802-ig, összesen 612,064 font selyemgubó került ki; a gradiskai határszéli ezred 1804-ben 189, a következő évben pedig 222 mázsa gubót, a bánsági határ-ezred 1792-től 1801-ig összesen 45,042 fontot termeltetett. Kitűnő szorgalmat tanúsított ez iparágban Baranyamegye, továbbá a toalmási, eszéki, apatini, ujvidéki, és

palánkai tenyésztő intézetek; 1822-ben egyedül az apathiniban beváltott selyem 150 mázsát tett. Versecz és vidéke 1825-ben körül-belül 155, Fehértemplom pedig vidékével együtt ugyanazon évben, mintegy 450 mázsa selyemgubót adott el a királyi selyem hivatalnak.

Azonban 1802-től kezdve az ország kincstára hosszas háborúk által szenvedvén, a selyemtenyésztési felügyelők is buzgóságukban alább szállván, főképp pedig, a selyemgubók beváltási ára, ezüst pénzről bankóra térvén; a selyemtenyésztés is annyira csökkenni kezdett, hogy a katonai végvidékek 20 év alatt csak 1808-ban váltattak be 130,243 font gubó, a többi években ennek mennyisége, a száz ezeren mindig alól maradt. Polgári Magyarországon szintén alább szállott a selyemtermelés s még a katonai végvidéken nyert mennyiséget se érte el.

Elismeréssel említendő egyébiránt az ország volt nádora, József főherczeg elnöksége alatt alakult selyemtenyésztési választmány, mind a katonai határszéleken, mind az ország alábbi megyéiben, a legszebb siker jutalmazta, s 1826-ban a beváltott gubó mennyisége már 273,692 fontra ment; 1840-ben a kincstár részéről a magánosok által összesen 700,000, 1841-ben 856,072, 1842-ben 664,626 font, 1844-ben 552,086, 1845-en 590,469 font selyemgubó váltattak be, mi körül-belül 500,000 forintot hozott forgásba ezüst pénzben.

Nem volt előnyös azonban ez ügyre nézve az udvari kamarának azon rendelménye, minél fogva az ezen iparágra tett költségek némi helyreállásul a gubók beváltását 1822-ben Hofman és Goldstein bécsi tőzserének tíz évre haszonbérrel, s így a régebbi, 1806-tól kezdve divatozó verseny által történt beváltását megszüntette. Ambár ezen intézkedés, a szerződés kivételei s feltételei miatt egyedurassággá nem válhatott, miután gubókat szedni, eladni, gomboltókat és fonókat állítani, e mellett is mindenkinek megengedtetett: a gyakorlatban mégis több nehézséggel terhelt a tenyésztő közönség, nem állítottak fel tudniillik mindenütt, hol ezen iparág éppen legszorgalmasabban kezeltetett, beváltó hivatalok, minél fogva selyemgubót a tenyésztőnek néha nagyobb távolságra is kellett szállítania, azonkívül a selyemgubók osztályozásában nem ritkán családok is történtek, miután a haszonbérlek eltávozáva a szerződés értelmétől, mely a gubók minőségére nézve csak három osztályt állított fel s azok szerint rendelő osztálni a meghatározott jutalma-

Nagyméltóságú gróf úr,

Tisztelt gyülekezet!

Nagyméltóságod előterjesztésére semmi észrevételem nincs. Ugy hiszem azonban, hogy mielőtt e helyről eltávoznánk, a hála és köszönet kötelemének kell eleget tennünk. Valahányszor a Múzeum-egylet létesülése céljához közeledve, valamely stadiumba ér, nem lehet azon pontra nem tekintünk vissza, honnan az kiindult, kitűnőség volt, ki hazánk szellemi művelésére munkálodott, ez intézetet a legszebb áldozat kíséretében ép oly böles belátással, mint leghelyesebb tapintattal indítványozta. Ez indítvány czélszerűsége a bekövetkezett eredmény által teljesen igazolva lön, s ez eredmény csak egygyel több tanúsága annak is, hogy nemcsak jelenleg és a mi időnkben, hanem ennélkor is évek hosszú során, valahányszor a Múzeum-egylet ünnepet ülend, nagyméltóságod leendő az ünnep legünnepelebb egyénisége.

Fogadja nagyméltóságod halás köszönetünket az intézet létesítésében eddig tanúsított lelkes hazafiságáért, férfias kitartásáért. A haza kétségenkívül számításba vevendi azon nehézségeket, melyekkel az ügy netalán további kifejlődésében találkozni fog; de e nehézségek közepett a lehető legjobb eszközölése az, mire e haza polgárai számítnak, s minek elérése iránt nagyméltóságod eddigi működése kezséget nyújt. — Azon nagyszerű és tetemes áldozatok, melyekkel a haza minden rendű polgárai az intézet létesüléséhez tehetséget fölmúló kezséggel járultak, jogosítják fel úgy őket, mind az egész hont, hogy az előforduló nehézségek közt is a tapintatnak, böles belátásnak és férfias kiartásnak sikerülend a lehető legjobb eszközölni.

Az ég tartsa meg nagyméltóságodat hosszasan úgy a most kérdésben forgó intézet, mint hazánk minden más közhasznú ügyei előmozdítására és sikeresítettésére.

Ezen szónoklat, a múzeum-egylet nagyjérdemű ideiglenes elnökeinek őszinte éljenzetése után, irányul tüzetven ki a bizottmány által kiigazítandó program szerkesztésében, a legszebb egyetértés, a kölcsönös bizalom és kegyelet, hálgatva legtöbbet beszélő nyilatkozata mellett, a gyűlés eloszlott; a bizottmány feladata lévén, az az alap-törvényezikkek oly modorbani szerkesztése, a mint az mind a magas kormány kívánatainak, mind az alapítók nagyobb része által már felajánlott alapítványaik alkalmával kifejezett kívánatainak egyiránt megfelelőhess.

NEMZETISÉGÜNK ÜGYÉBEN.

(Egy pár őszinte szó a magyar protestans lelkészekhez.)

I.

Tisztelt pályatársak! A nemzetek fejlődési mozgalmak mostani irányát szemesen megvizsgálva, könnyen azon meggyőződéshez juthatunk: hogy valamely nemzetet a többiek közti felolvadásiól csak műveltségbeni túlsúly menthet meg.

E meggyőződéssel ha széjjel tekintünk saját fajunk, az egyetemes magyarnép közt, s melléje gondoljuk, hogy a két testvérhöz magyar ajku népe az európai nemzetek családrendszerében mennyire egyedül áll, s még itthon is Erdélyben, kivált a volt megyékben, mennyire szeszélyesen vagyunk széjjel plántálva idegen elemek közé; nem lehetünk magunkról annyira megelégedettek, hogy helyzetünket igen szerencsésnek találjuk s valami kővér reményeink legyenek a jövőhöz..... ha magunkon nem segítünk.

Mert igaz, hogy mi harcoltunk egykor sok népek-ért, hogy ők vérünk árán a béke ólén fejlődjenek, föl-inkbe fejlődjenek; de ők nem maradtak ezért kötelezet-tek bennünk gyámolítani a szükség idején, vagy ha maradtak is, e kötelezettség okleveleit az idő foszlányokká szaggatta s viharaiával elseperte. Egyedül maradtunk.

Van fényes multunk, mely minden magasztosért tenne, de a szegénység leküti kezeinket: van szűk körű műveltsztyála nemzetünknek, de a nép, a nagyobb rész, még nem ébredt önbecszeretre. Mondhatnám, nincs fogalma emberi méltóságáról.

Szegények, elhagytak s a többségben tudatlanok műveletlenek vagyunk.

A népelemek törekvési tusája foly, mindenik az utolsó erőket is megfeszíti, mert érzi hogy az élet van kérdésben. Az ár növekszik.

Mit tegyünk, hogy az események színvonalára emelkedjünk, hogy a fenyegető habok felettünk össze ne ölelkezzenek?

Műveljük magunkat, neveljük a népet, a sötétben szunyadó többséget villanyozzuk fel az önbecszeretnek, az emberi méltóságnak ismeretere.

Mert egy nép ha művelt, gazdag is. Ha művelt és gazdag; erős is. Egy ilyen nép nem félhet, mert pártolva van. S ha nincs? megél önerején is.

Nézzünk széjjel elfogulatlanul az eszközök közt, melyek célunkhoz vezetnénk. Főiskoláink megfeszített áldozatok mellett is alig képesek a meglévő szűk körű mű-

veltebb osztályt currensban tartani. Falusi iskoláink akár mint épület, akár mint nevelő intézet, szinte elmondhatjuk, hogy nincsenek. A kevés kivétel nem sokat gyengít állításom. Iskolatanítóink sem képezve sem fizetve nincsenek, s isten tudja meddig nem is lehetnek. Ezekről tehát mostanság nincs mit várni. A protestans magyar népet önfenntartásáért sem lehet már tovább terhelni, de ha mindenét odaadná, sem lehetne vele képezett tanítókat szerezni.

Nincs más eszköz, mit alkalmaznunk lehetne, mint hogy mi protestans magyar lelkészek sok évtizedekről ránk maradt mulasztásainkat helyre pótoljuk; tanítunk a falusi iskolákban. *) Ezt kell tennünk pályatársak! ha hivatásunkat felfogjuk, ha kötelességeinket teljesíteni akarjuk.

Nehéz lesz tán a feladat, de nem dicsőség nélküli. „A jó pásztor az ő életét adja a juhokért” — csak „a béres, kinek nem tulajdonai a juhok, fut el, látván eljöni a farkast.” — Mi nem fogunk, nekünk nem szabad így tenni. Bennünket nem fog letaszítani a kötelesség teréről gyáva félelem s utálatos szűkkeblőség. Az önérdék, nem szabad, hogy továbbra is csak nem téflenségben hagyjon!

Meglehet, sokakra nézve kemény szót mondtam ki. Igyekeznék fogok közelebbi cikkekben barátságosabb alakban tüntetni fel, az eszmét gyakorlati oldalán fejtegetvén.

CSÜRÖS JÓZSEF, bethleni ref. pap.

Bethlen. E lap 47-dik számában „Bethlenvidék” cím alatt megjelent levél végén „enmagam a czél szentsége és a közhitel érdekében” föl vagyok kérve a mult február hó 7-én Bethlenben általam az idevaló ref. torony építési költségeinek fedezésére rendezett bál jövedelméről nyilvánosan számolni.

E fölkérésnek örömmel engedek, mert jogos, méltányos, s mert benne az igazság hangja szól. De éppen ezek mellözhetlen kötelességem is teszik egy pár megjegyzést előrebocsátani.

Tudósító barátom azt mondja: hogy e tánczvigalomban a „középen alóli osztály erősebb volt.” Nem tudom, mit ért a középen alóli osztályon? **) Annyi bizonyos: hogy a bál vendégek két-harmada vidéki úgy nevezett nobilisek s néhány hivatalnok voltak és csak egy-harmada — tán — a tudósító barátom által bihetőleg „középen alóli osztályba” sorozott iparosok és polgárok s néhány előtem is ismeretlen, de tisztességes idegenek, kiknek mind öltözéke, mind — mint bébizonyult — magokviselte jogot adott egy jótékony czélra rendezett nyilvános tánczvigalomban megjeleni.

Az pedig, mintha az ennyire is épült bethleni ref. toronyt a vidék „erős közép osztálya, intelligentiája a honoratiorokkal” tánczolta volna ki a földből, merőben nem áll; mert az eddigi összes bálók jövedelme a mostanival együtt is alig lenne képes toronyunkat egy ölnyre emelni, holott a torony már két éve, hogy a földszíne felett három ol magas. Sok más források is folytak oda bé barátom.

A mi pedig a Bethlenben látható „sok szép és roppant nagy uri épületek” tulajdonosait illeti; azok, mint a multban egy a jelenben is sok másoknál jobban lerótták s lerójják minden közügy, s azok közt egyházunk iránti tartozásait is. Ők alapították a multban egyházunkat, s a jelenben nekik lehet köszönni nagyrészen hogy fennállhat. Inkább a mostoha idők s pénzügyi viszonyokban lehet, mint minden közügynek, úgy a bethleni toronynak is alant állását keresni.

Ennyivel tartoztam a száraz igazság, a bálban megjelent nép és magam iránt. S ennyi bizonyosan — ha szorosabbra nem fűzi — de fel nem bontja tudósítóval barátágunkat.

Ezen bál egész jövedelme volt 348 fr. 20 kr., költség: 87 fr. 10 kr., és így maradt a kitűzött czélra 261 fr. 10 kr. váltóban. Mely összeg még az év nyarán minden bizonynyal a kitűzött czélra fog fordíttatni.

Végül köszönetet kell szavaznom a gyámolított ügy nevében azoknak, kik üdvös czélt segítve tánczoltak, s azoknak, kik meg nem jelleve, a jegyek árát megküldték. Ugy szintén Merzok János urnak, ki a nyereség lehetőségének kizárásával, fényesen kiállított kredenczéval a bál fényét nevelte.

CSÜRÖS JÓZSEF, bethleni reformatus pap.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

— Már a ki nagyon kíváncsi tudni, hogy Monhaupt Armin „az éjszaki bűvész” szemfényvesztő mesterségének titka miben rejlik, az ne törje hiába fejét, hanem csak legyen egy

*) E lapok tulajdonos szerk. megbocsát, hogy itt egy általa már érintett eszmét tárgyalok; mert én ez eszme gyakorlati terén már több hónap óta gyűjtött tapasztalatokra támaszkodva szólok, nálam tehát ez eszme enniben régebb s meg is van próbálva, ki vitetősége és sikere felől.

**) Középosztály volt minden államban a polgári rend. Ezt minálunk igen összezavarják.

Szerk.

kis türelemmel; mert pár nap mulva feloszlott szintársulatunk egyik még köztünk mulató tagja, mint értesültünk, szintén fog egy két érdekes előadást rendezni a bűvész köréből. Mondják, hogy igen jól érti magát, sőt állítólag versenyre is szállhat Monhaupt ural. Előadásai érdekességét rendkívül emelni fogja az, hogy miután a bűvészet ugyszólva nem kényere, tehát irgalom nélkül meg fogja fejteni azon rettenetes varázslatokat, melyekkel „az éjszaki bűvész” a nagyérdemű publikumot „csodálatosképpenvaló rettenetes” (Szócsintán ez, vagy mi? Szerk) módon elbájolta és bámulatra ragadta. Emittett színművész a mult nyáron M. Várhelyen és Magyarországon több városában tett kísérleteket bűvészeti mutatványaival, s igen tetszett. Alig várjuk, hogy föllépjen, s a csodás, szemfényvesztő tudományának kulcsát adja. Bizonyára ez mulatságos est lesz.

— Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármertő társulat igazgatósága a szabadalmazott Mező-kővesd városi s vidéki ügyvivőséget t. Kalmár Károly városi tisztviselő urra ruházta, s Morvaországban a wiesen bergi ügyvivőséggel Engel Ignác urat bízta meg.

— T. olvasóinknak azon öröndetes hírrel szolgálunk, hogy az Eszter, Gordius csomó sat, koszorús szerzője, lapunkat is becses dolgozataival megfiztetelendi, mihelyt egy tolla alatti nagy regényt bevégezvén, kisebb dolgozatra időt vehet. E megfiztető ígért bevéallását nyárközép tájatt várhatjuk.

— Hajnik János ezenki jóságigazgató, az erdélyi gazd. egyesület által tiszteletbeli taggá választván: megköszönő leveleiben az intézet tőkje gyarapítására 100 pftot ajánlott azon kijelentéssel, hogy a legnagyobb örömeinek tekintendi, ha az egyesület és a kis haza gazdasági érdekeiben előmozdítólag bármil is lehet. Mi pedig mind az alapítványiért, mind a nemes szolgálati kezségért közzőra munkás hazánkbanak testvéri kezsönetet mondunk, s nevét kevelyen írjuk derék alapítóink sorába.

— A fidesz Urakodó párfelgazdásáünnepejére tett készülétekről a lapok napihirei közt mind többtöbb részleteket olvasunk. Ezek szerint Pesten a szentéren, általellenben a Gyertyánfy-féle házban a béke jelképe, egy 25 láb magas pálmafa fog felállíttatni, a Józseftért pedig egy óriási oszlop-csúlar ékesítendi, gazdagon díszítve s légszeszel világitva; készítője Feldhoffer úveges. A nemzeti színházban május 6-kára kitűzött díszelőadás alkalmával az új eredeti daljáték „Erzsébet” fog színe kerülni, pompás kiállításal. A színházépület ezuttal mind külsőleg, mind belsőleg kitűnő jelvényekkel lesz díszítve. Ekkor fog először megnyittatni a császári páholyhoz vezető új külön lépcsőcsarnok, s a régi fűveskertben keresztül az új kocsiút a császári fogatok számára. A tolongásból eredhető veszélyek elkerülése végett a csarnok előtti porticus csupán a gyalogok által fog használtatni, a kocsi részére az utczáról egy külön bejárat épül. A német színház az ünnepi előadásra szintén új díszleteket kap, az utóbbi közt, mint mondják, egy új előfüggöny is, melyre a jelenleg itt mulató festész Sturm ur nyújtott be terveket. A legnagyobb pompát fogja azonban a szentéren a városi tánczvigalom alkalmával (május 11-kén) feltűntetni. Az egész színpad tündér kerté alakíttatik át, a legtrikább s legszebb növényekkel és virágokkal. A kert középen egy szökőkút álland, egy nagykörű medenczével, melyet virágcsalók, szobrok, s légszesz-lángok veendenek kör l. A színpad hátterében ékes szönyvegek, tükrök stb. lesznek, melyek közt egy oszlopos emelvényen a zenekar foglaland helyet. A bárszónnyal és hermelinnel gazdagon kiveri udvari páholyból egy lépcső fog atánczhelyre vezetni. A középpáholyokata kíséret számára rendezik el. A fristül helypedig keletiesen lesz díszítve. Az udvari páholyba vezető külső lépcső előtt egy elfogadósátor emeltetik, s a főbejáratnál czimerekből alkotott diadalszobrok. Az utjéri sétány új ritka növényekkel gazdagon beültetve, fénygömbökkel s zászlókkal lesz gazdagon földszítve. nevezetesen a főbejáratnál a pázsiton Ö Felségeik nevének kezdőbetűi fognak fényvilágban ragyogni, fölöttük egy lebegő sugárkoronával. A tánczvigalom estjén a parkba bementi jegyek fognak kiosztatni, mint a „P. Lloyd írja, mintegy 20,000. Nem kevesebb fényes leendő a budai országházban adandó városi tánczvigalom. A redoutépületen kívül Pesten sok magánház is rendkívül ünnepélyesen lesz ékesítve. Budp. Hirl.

— Bethlen, ápril 26-ról vett levelében r. levelezők azon öröndetes hírről lep meg, hogy czimzett helységben a nép a birto kossággal egyetértve, még jelen éyben tagosítani fog, s mindkét félnek dicséretére valóban gondoskodnak az egyházak és iskolákhoz ez új felosztás alkalmávali dotatioráról. Vajha az ország minden helységéből hasonló híreket kaphatnánk, mely mezőgazdaszati reformunk e legelső szükségességének ily fel fogásáról tenne tanuságot.

— Az angol nyelvűvúr Watts Tamás a „phylological society” üléseinek egyikében előadást tartott a magyar nyelv ujjabb története fölött. A társulat évkönyvében közlött értekezés Kazinczytól le Kisfaludyig terjedt irodalmi időszakot tárgyalja.

— Miután azon sajátságos viszonyok — írja az O. C. — melyek közt az urbéri kárpótlás keresztültelése Erdély-nagyfejedelemségben történik, sok esetben a tökékárpótlás utólagos kipuhatolását és kiszámítását a földadókötetes urbéri birto káladékok további helyesítése alapján eredményezendik, ennél fogva a bel- és igazságügyi miniszteriumok az 1856 ján 1-i cs. nyiltparancs értelmében az urbéri kárpótlási töké okaditélésével megbízott törvényhatóságok eljárásának szabályozására, erre vona közö határozmányokat bocsátottak ki, melyek szerint a kiadandó idézetekbe nyilván oly tartalmu hozzáadás veendő fel, hogy az oaditélési eljárásra rendelt tárgyalásnál a földadó-ideigleneg helyesítése folytán utólagosan kiszámított kárpótlási töké re is tekintet lesz, s hogy azon hitelezők, a kik a bejelenést elmulasztották, ez utóbbira minden igényt a fent idézett nyiltparancs 4. fejezetének 25 § ban foglalt korlátozások mellett elvesztenek. Hahogy az idézeti határidő alatt nyújtattak be némely bejelentések, vagy ha a kárpótlási tökére utalását kívánta, ekkor a törvényszéknek a tárgyalásnál oda kell hatnia, hogy vagy egy későbbi törvényszéki oaditélésről a netán utólagosan kiszámított urbéri kárpótlási töké illetőleg lemondjanak, vagy kiegyezés után esetleges oaditélés eszközöltessek.

— Mult hó 24-én adták a pesti nemzeti színházban először Szigligeti „Béldi Pál” című, a Teleky alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti szomorujátékot, mely — ha összevetjük a lapokban megjelent híralatokat — csak középszerű műtérlel bírhat.

— A „pest-budai alagutegylet” név alatt alakult részvény-társulatra a m. államigazgatóság részéről a kért vámenegedély, a budai alagut használatáérti vámdíjszedés jogával, ötven év tartamára megadatott.

— Arad városa polgármestere Párisban egy 14-dik század-beli szentelt viztartót vett 10,000 frton, s e mellett 30,000 frtot

erő ezüst és arany asztali eszközöket hozott magával, melyek Császárné Ő Felségének fognak átnyújtani.

= A „Wanderer“-ben olvassuk, hogy Kemplényi bárónő, ki közelebbről mint tánczosné lépett fel, egyik bécsi színház igazgatója által hatszori fölépésre lón szerződött. Ugyanott olvassuk, hogy Csillaghné assz. közelebbről Normát énekelte, s roppant (enorm) tetszést aratott, a mi nagy szó Bécsben.

= A Pesten állítandó kereskedelmi-academia szervezeti tervét a magas közoktatási minisztérium lényeges módosítás nélkül helybenhagyta, s megengedte, hogy a következő 1857/8-diki tanév kezdetével azonnal megnyitassék.

= Több lap írja, hogy Ira Aldridge, a híres néger színész, ki ez előtt pár évvel Pesten és Magyarország több városában fellépett, vaspályai szerencsétlenség következtében Angliában meghalt volna.

AUSZTRIAI BIRODALOM.

Bécs, ápril 28. Az „Österr. Corr.“ jelenti, miszerint legfelsőbb határozat következtében el van rendelve annak megvizsgálása, vajjon a pénzpiacok tekintetében nem látszik-e célszerűnek újabb részvényállatok keletkezésének felfüggesztése. A vizsgálat eredménye nem sokára várható.

= A montenegrói fejedelem csak néhány napig marad Bécsben. Hírszerint Konstantinápolyba fogna utazni, hogy a portánál zörgessen hona és önnön személye érdekében.

= Bécsből ápril 28-ról írja a „P. Lloyd“, „Az orosz utazók árja az idén elborítással fenyegeti Európát. Sz. pétervári tudósítók után ítélve már is 40,000 utlevelet osztottak ki a külföldre rajzani kívánóknak, s a Kronstadtól Stettinbe járó gőz-sőkön a helyek jún. 1-ig mind elfogtak. Igen sok orosz tekintély indult el Magyarországra, hogy Ő Felségeik ünnepélyes bevonulásokon jelen legyenek.“

KÜLFÖLD.

Anglia. A „Times“, mely kezdettől fogva buzgó pártolója volt a Palmerston erőlyes politikájának, az utolsó tudósításokból, új alkalmat vesz a harezi tárogatót hatalmas szájjal megfújni. Éppen jókor indultak meg, — ugymond — sergeink, fregáink és ágyunaszádink. Valóban komoly háborúnak állunk küszöbén, s hogy azt befejezhessük, a legnagyobb erélyt, vítézséget és elszántságot kell kifejtünk. Lord Elgin diplomatai működését el kell mindaddig halasztani, valamig sergünk és hajóhadunk vezérei szigorubb feladatuknak megfelelnek. Követségek és alkudozásokról egyelőre szó sem lehet. Összes haderőnköt arra kell fordítani, hogy azon barbar népet, mely a hová csak lábát teheti, ellenünk támad, megfenyítsük. Halljuk miké a „Queen“ gőzösön utazó európaiakat a kínai utazók és matrözök megölték; a kormányi szállítók raktárait Hongkongban felgyújtották, mely alkalommal 700 hordó liszt égett meg; Saravakban febr. 17-kén a chinaiak felkelvén, több európai lemezáróltak, csak sir James Brooke menekült, a kizátn — malayok élére állván — a Borneo-társaság oda érkezett gőzöskével, nagy vérfordóval boszulta meg az európai telep elpusztítását, mintegy 2000 chinait lemészárolván. Ez két hónappal ezelőtt volt; ki tudja, mi történt azóta? kétségkívül teljes irtó háborúra készülnek ellenünk, méreggel, kanóccsal, törökkel fegyverkezve; s minden pillanatban hire jöhet, hogy virágzó telepeink fel vannak dúlva, s kiirtva minden európai féli, nő, gyermek. Meglepő látni, mennyire közös ösztön vezérli ezen barbarokat. Egymástól távol fekvő helyeken egyszerre tör ki a gyűlölség, hasonló áruló módon. Jeh igazán

mondta, hogy a nép akaratával összehangzólag cselekszik. Most már annyira mentek a dolgok, hogy teljes erővel kell ama hűtlen faj ellen fölépni. Nem kis háború áll előttünk; fél Ázsiában kiterjeszkedett 300 milliónyi néppel van dolgunk. Szerencsére azóta már megérkezett a békekötés híre Persiába. A ratificatio megtörténte után azonnal egyenesen Chinába mehet a sir Outram alatt álló hadosztály, s hamarabb oda érkezik, a Portsmouthból elindult seregénél. Azt hiszi a „Times“, hogy minden eszközzel rendelkezik Anglia, melylyel a kínai háborút gyorsan és szerencsésen bevégezhetni. De a ház erőlyes támogatására van szükség.

A „Daily News“ az érintett hírekből azt következteti, hogy az ellenségeskedésnek nem egyhamar lesz vége. Népharcz ez a chinaiak részéről, nem a mandarinok műve.

Franciaország. Párisból április 28-dikán távirják „hogy a neufchateli kérdés nyolcz napok alatt alkalmassá elgázitva lesz.“ — Kern tudor megjárta Svajczt, tanakodott a szövetség tanácsosai s ez jól van hangolva a nagyhatalmak kiegyenlítősi terve irányában. Francia- és Angolország követi személyesen ajánlják az elfogadást, s a kicsi ember nem tehet okosabbat, mint a nagy emberek notájára táncolni, ha éppen nem volna is kedve a tánchoz.

— Kosztla nagyherczeg iránt a francia vendégszeretet ugyancsak túleles pompában nyilatkozik. Az orosz szerető és barátság ezen fitogtatásának dacára ugy látszik, Párisban mégsem veszítették el szemök elől az eszélyt, s ha nyílt karokkal fogadják is a muszkát, de azért nem akarják a nem-muszkákat nagyon megboszontani. A nagyherczegnek, — mint írják — félhivatalos uton igen finomul megsugták volna, hogy Párisban nagyobb tartózkodással nyilatkozzék Ausztriáról, mint máshol tette. Ezen körülmény azt látszik tanusítani, miszerint orosz részről nem mulatnak el semmi alkalmat, hogy érzületöket Ausztria irányában nyilvánítsák. Cowley lord, az angol követ, elhagyta volna már Párist, állítólag közönyös ürgy alatt, tulajdonképp azért, hogy az orosz nagyherczeggel ne találkozzék.

UJ POSTA.

— A moldva-oláh unionisták reménycsillaga mintha egy kissé halványodni kezdett volna. Legalább a Párisba érkezett consulsági jelentések nem igen kecsesleg szólnak az egyesítési reményekre nézve. Újabb hírek szerint az uniópárt a két fejedelemségben már is kénytelen volt alapterve egy lényeges részéről lemondani, azon szándékáról t. i. hogy az egyesített két ország fejedelmi székére valamelyik uralkodóház herczegét ültesse. Ez eredmény előidézésére kétségkívül sokat tehetett a moldvai, ugy mint az oláh kormánynak erőlyes fölépése a neki indult izgatási kísérletek ellen. Ez okból mindkét kormány minden manifestatiót — olykor tán durvácska kézzel is — visszautasított, s a választásokat mint hallatszák, jun. 10-keig szándékozik elhalasztani. — Sőt ugy látszik, mintha Párisban is kezdenének devalválódni az új fejedelemség-alkotási fellengző vágyak s remények, s mindamellett, hogy még most is támogatják ott az uniohiveinek sürgölődéseit, de felhagyni látszanak azon gondolattal, idegen herczeget állítani az oláh kormány élére,

s oda hajlanak, hogy egy román legyen az egyesítő ország fejedelme. A francia kormány egyesítési tervnek, a „Const.“ szerint az volna célja: hogy Orosz szágnak a török birodalom elleni esetleges kísérletei ellen sorompót huzzon, s erre nézve a Dunánál egy második Belgium alakíttassék a török porta felsősége alatt, mel len ez utóbbinak se lehetne kifogása azon esetben, ha a kérdéses fejedelem nem valamely idegen souverain családból választatik. Alkuszik tehát a francia nagy tervező is, s lassanként felhagy valószínűleg az egyesített új állam eszméjével is. — Jól mondja a „H. B. H.“-nak egy bécsi levelezője, miké most kezd mind inkább kiderülni az, hogy az egész unióterv s az e végett magas lángra gyulasztott izgatás a sz. pétervári udvarnak a legnagyobb gondnal előkészített műve, — s a francia udvarnál is kezdik már belátni az orosz tervnek veszélyességét, s azon gondolkodnak most, miké lehessen szabadulni a kelepcekből, a melybe az orosz befolyásnál fogva belé jutottak. — Párisban szönyegre hozák az olasz kérdést — és lön iszonyu sok zaj minden kézzel fogható eredmény nélkül; szönyegre hozák az oláh kérdést is — s lön ismét elég zaj, elég baj. —

— Az Egyesült-államok kínai teljbatalmazzoltja oda van utasítva, hogy kormánya számára is követelje azon jogot, miszerint a pekingi udvarnál állandó követ által képviselthessék magukat. A kínai császár csak nem fog ellene szegülni a keresztény világ 3 nagyhatalmassága sürgetésének. Az Egyesült-államok morális működése csakugyan tetemes hadierővel is fog támogatni.

A francia kormány már elhatározta magát a tetteges részvételre a kínai expedícióban; 1000 löny ki szálló csapatot is küld. A „Nord“ szerint a franciaoknak az volna céljuk, hogy Csuzan szigetét a kék tengeren elfoglalják.

Franciaország kifáradhatlan a muszkák iránti kedveskedésben. Jelenleg egy orosz katonai bizottság mulat Párisban, a melynek feladata Franciaország katonai intézményeit, erőit tanulmányozni. Csak a pénzkerésben tart a korábbi hidegség. A francia lapok intik a közönséget a muszka vasuti részvényektől. A pénznél vége a szívélyességnek.

— A nápolyi kormány az ő nézete szerinti konkolyt irtja, gyomlálja ki a két szicíliai királyság földéből, s ülteti át az argentinai költársaságba. Csupán a tiszta buzánok szabad otthon maradni. Különös, hogy a hadseregéből is valami 300 konkolyfélélt kell az irtási munka megkezdésével elszállítani. — A „Siécle“ szerint a muszka, osztrák és orosz követek is készülnek Nápolyt elhagyni, nehogy a mind keményedő erőszakos rendszabályokat helyesleni látszassanak saját jelenlétökkel. A kivallatások Nápolyban — torturák — napirinden vannak. Igen szép tanulmányozási alkalom regényiróink számára, hogy a középkori jó időket élethűben tudják rajzolni.

Sajtóhírek. Mult szám 258. lap. első hasáb. „Ausztriai birodalom“ utolsó sorában jelentékeny helyett olv. jelentéktelen. A 3-dik hasáb 20-dik sorában egyben h. olv. egészen; 50-dik sorban mostanig h. olv. mostanság.

Bécsi börzse. Ápril. 29-dikén Magyar urbéri pap. 79/2. Nemzeti kölcsön 84/10. Vert arany 7/2. Ezüst 5/10.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S E K.

(72) **Tisztelt úr!**

Ösztönözve érzem magamat, a igazság érdekében bizonyítani, hogy én az ön szabadalmazott Anatherin-szájvizet huzamos ideig használtam, annak a legjobb sikerét tapasztaltam. Ajánlásom következtében azt barátaim közül többen használták, kik velem együtt e szerint önnök köszönetüket fejezik ki és biztosítják önt, hogy azt mindentelén ajánlani fogják.

Tisztelettel maradtam, Bécs, 1-ső ápril, 1856.

Wertheim Ferencz, m. k.

A Ferencz-József-rend lovagja, cs. k. udvari literás és szabadalmazott gyártulajdonos stb.

Czimzet: Popp J. G. gyakorló fogorvos úr, ná, helyben.

Bizományosok: Wolff J. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer Ferencz. J. Brásóban: Kim, Klockner és Hoffmann J. Szászvárosan: Leonhár F. J. M. Váshelyt: Fogarasi D. Medgyes: Oerendi F. J. Segesvárt: Misselbacher B. J. Károlyfejérvárt: Megay F. Beszterczen: Dietrich és Fleischer K. Váshelyen: Kleber gyógyszerész. Erzsébetvárosan: Schmidt F. Thordán: Wolff G. gyógyszerész. Balázsfalván: Kovrig Tivadar.

(163) Egy nem régen jó móddal készült, városon ugymint utazásra egyaránt célszerűleg használható fedeles kocsi eladó. — Értekezhetni róla bővebben a tulajdonossal, hidutczában 282 szám alatt.

(155) Frislucezna és stájerlóhere magvak mázsája 40 pforintért, ugy egyéb vetemény és gazdasági magvak is kaphatók Karvázy József, Török-hez czimzett kereskedésében.

(152) A kolozsvári gőz málomnak működése megkezdődvén, annak tulajdonosa ezen-tul, igen szép és jó muntlissal, olesó árban, mindenekinek kisebb és nagyobb mértékben fog szolgálatni.

Kolozsvári gőzmalomból lisztek árai: mázsája.

Zsemlekása	kupája	—	ft. 15 kr.
Királyliszt	„	13	„ 20 „
1. Muntliszt	„	9	„ 30 „
2. Muntliszt	„	7	„ 30 „
Zsemleliszt	„	6	„ 20 „
Kenyérliszt	„	4	„ 30 „
Dercének	„	1	„ 30 „
Finom korpa	„	1	„ 6 „
Durva korpa	„	1	„ — „

Raktára van a nagy piaczon, doctor Szöcs úr háza alatt.

A gőzmalomba jegy nélkül a bemene-tel nem engedtetik meg; az azt látni akarók-nak a tulajdonos jeggyel szivesen szolgál.

(169) **Füldő-jelentés.**

Alóírt tisztelettel jelenti, hogy a BÁZNAI FÜLDŐT

f. é. május 17-kén megnyitandja, s egyszerűsmind van szerencséje közzétenni, hogy a meleg füldök számára kiválasztott szobák cél-szerűbben vannak elrendezve.

Izletes ételeket s italokat és pontos szol-gálatát ajánlva minél számosabb látogatókat reméli batorodik.

Bázna, (Medgyes mellett) ápril 22. 1857. Ehrlich Mihály a füldő hasznóberője.

A Medgyes melletti báznaí gyógyfüldő dr. philos és mag pharmac. Folberth Frigyes ur vegytani vizsgálata nyomán (lásd Mono-

graphiáját: Die Baszner Heilquellen chemisch untersucht. Hermannstadt. 1855) valóságos sós ásványviznek tekintendő, s különösen haloid, bromi és jód tartalmának köszöni hathatos gyógyító erejét.

Alóírtnak több éveken át volt alkalma ezen forrásnak gyakran csudatevő gyógyhatá-sáról alaposan meggyőződni a húzamos rheu-matismus, köszvény elévült syphilis csontfaj-dalmak (gummata, tophi.) bőrsyphilis, húza-mos labfekélyek, a nagyobb részint hossz-as váltóhideglelés miatti lép- és májdagadás (hy-pertrophicea), a nyak- és lágyékmirigyek scrophulus elbetegedése, nehezen gyógyí-tható sennyedék-küitések (psoriasis syphiliti-ca), s a neuralgia különféle alakjainál. Ennél-fogva alóírt orvosi szempontból kötelesnek érzi magát ezen sós ásványvízből meleg, vagy hideg füldőt a szenvedő betegek javára aján-lani és kész bármikori fölszólításra a beteg-ség állapotához képpesi útatisaival szivesen szolgálai.

Medgyes, április 22. 1857.

Dr. Binder cs. k. kerületi és füldői orvos

(38)

NÖVÉNY-FOGPOR

G. J. POPP-tól.

Fogorvos s az Anatherin-szájviz sat. kiv. tulajdonosa.

E növény-fogpor aként tisztítja a fogakat, hogy naponkinti használata által nemcsak a szokott, anynyira kellemetlen borkó távolítatik el, de a fogak zomorca fejérb és gyöngédebb lesz; erősíti a foghúst, s ezáltal a már megromlott fogak épségét visszaadja, és kellemes illa-tával a száj legrosszabb szagát is eltávolítja.

Egy skatulya ára 36 kr. p. p. Található Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerárában és Tordán Wolff Gábornál

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.